

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

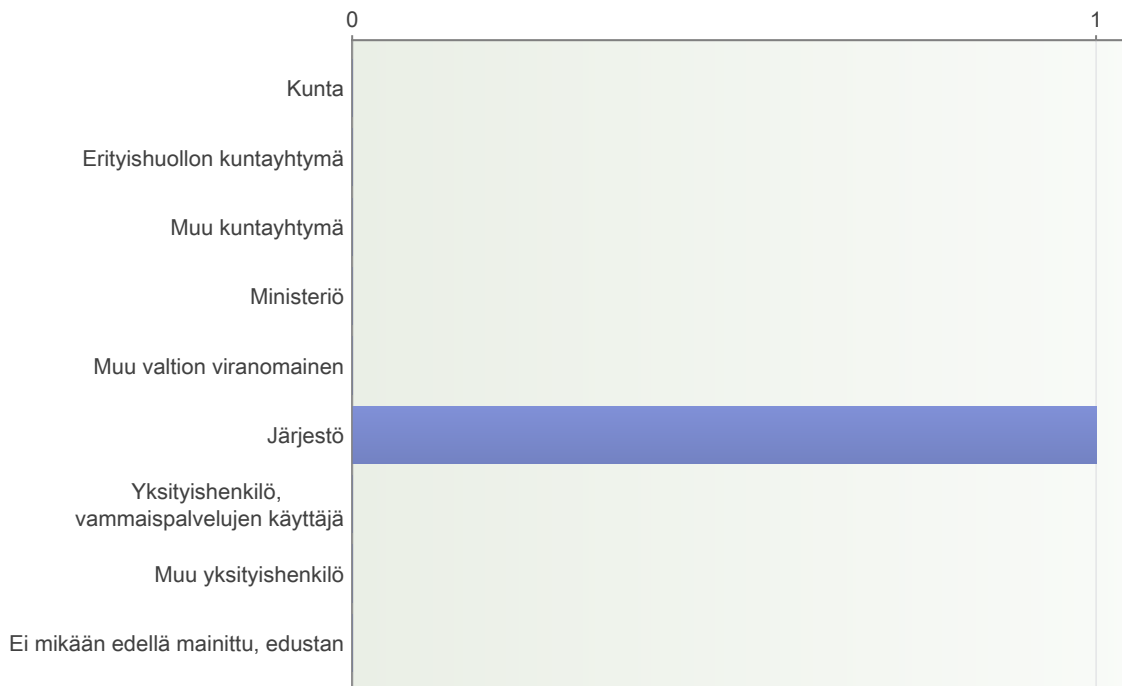
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Amu	Urhonen	amu.urhonen@vihreat.fi	Vihreät vaivaiset ry	

2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Vihreät vaivaiset ry on vihreä vammaisten ihmisten yhdistys. Pidämme hyvänä, että vammaispalvelu- ja kehitysvammalaki vihdoon uudistetaan yhdeksi nykyaikaiseksi laiksi. Nyt valmisteilla olevan lain lähtökohtana on pidettävä Suomen viime vuonna ratifioimaa YK:n vammaissopimusta. Lakihankkeen merkittävyyteen nähden on huolestuttavaa, että luonnoksen lausuntoaikataulu on kiireellinen ja osuu keskelle monien suomalaisten kesälomaa. Tällainen aikataulu vaarantaa vammaisten täyden osallisuuden, jota vammaissopimus edellyttää.

On huolestuttavaa, että yksi lain tavoitteista on useiden miljoonien eurojen säästöt. Tämä tavoite on omiaan vaarantamaan vammaisten henkilöiden oikeuksien täysimääräisen toteutumisen.

Tämä erityislaki on tarpeen, koska yleiset lait eivät riitä takaamaan vammaisten tarvitsemia palveluita. Lain kustannuksia ja veloitteita arvioitaessa on muistettava, että monet palvelut ovat välttämättömiä, että vammaiset henkilöt voisivat yhdenvertaisesti osallistua työelämään ja olla siten hyödyksi koko yhteiskunnalle. Monet lain palveluista ovat sellaisia, että niiden käyttö vähenisi merkittävästi muuta lainsäädäntöä muuttamalla. Monet vammaiset henkilöt käyttävät kuljetuspalvelua runsaasti siksi, että joukkoliikenne ei ole esteetöntä. Asunnonmuutostöitä täytyy tehdä huomattavasti vähemmän valmiiksi esteettömiin asuntoihin.

On hyvä, että laissa ei ole tarkkaa ikärajaa. Vammaisuuden ja ikääntymisen seuraukset halutaan kuitenkin erottaa toisistaan ja keskittää vammaispalvelulait selvästi vammaisille. Tämä on ymmärrettävä tavoite, mutta ongelmallinen. Se aiheuttaa ensinnäkin riskin, että vammautuessaan ikääntyneenä henkilö ei saa tarvitsemaansa palveluita. Usein on hyvin vaikea tietää, mikä johtuu vammaisuudesta ja mikä ikääntymisestä. Pahimmassa tapauksessa vammaisen henkilö jää ilman vammaispalveluita, mutta vanhuspalvelut eivät riitä hänelle.

YK:n vammaissopimus edellyttää, että vammaiset henkilöt voivat tehdä omia valintojaan. Kaikkien palvelujen on tuettava tätä tavoitetta. Valinnanvapauden lisääminen on keskeistä myös Juha Sipilän hallitukselle. Olisi yhdenvertaista, että myös vammaisten ihmisten valinnanvapautta lisättäisiin. Nyt käsillä oleva lakiluonnos ei toteuta tätä tavoitetta riittävällä tavalla. Muun muassa sosiaalihoitolain ensisijaisuus asumisen tuen palveluissa on linjaus, joka ei pakota maakuntia edistämään vammaisten itsenäistä asumista.

Yksi käsillä olevan lakiluonnoksen keskeisistä tavoitteista on lisätä yhdenvertaisuutta. Se on erittäin tärkeä asia. Käytännössä yhdenvertaisuuden on liian usein tulkittu tarkoittavan estettä yksilölliselle harkinnalle: palveluita ei myönnetä minimimäärää enempää, koska sitten niitä pitäisi myöntää muillekin. Yhdenvertaisuutta arvioidessa vammaisten henkilöiden tilannetta pitäisi ei pitäisi verrata toisten vammaisten henkilöiden vaan ei-vammaisten henkilöiden tilanteeseen. Tässä katsannossa on hyvinkin perusteltua, että palveluja myönnetään minimimäärää enemmän.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

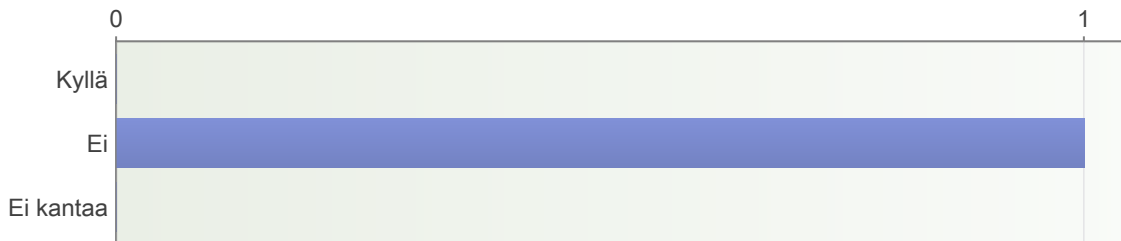
Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

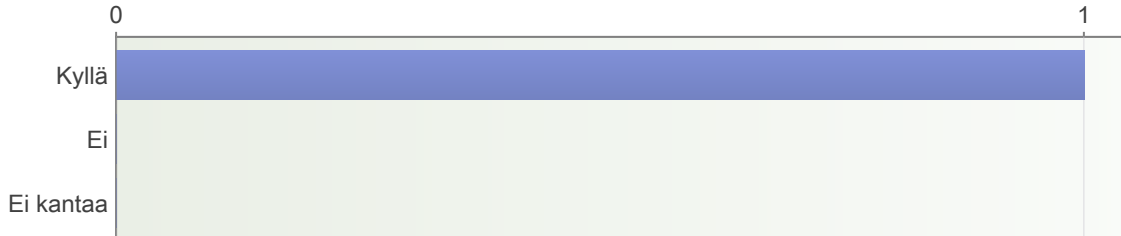
Onko rajausta selkeä?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajausta tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

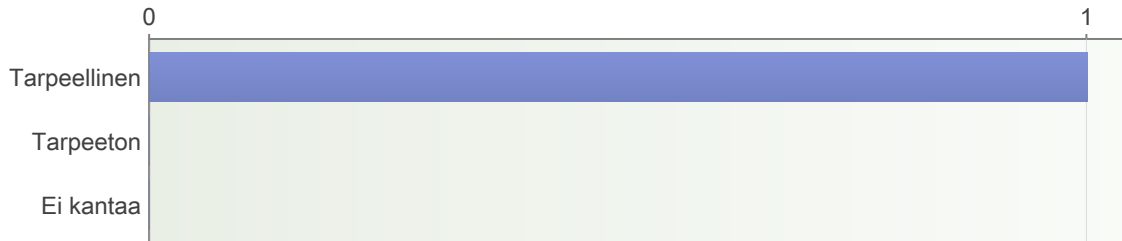
- On hyvä, että laissa ei ole tarkkaa ikärajaa. Vammaisuuden ja ikääntymisen seuraukset halutaan kuitenkin erottaa toisistaan ja keskittää vammaispalvelulait selvästi vammaisille. Tämä on ymmärrettävä tavoite, mutta ongelmallinen. Se aiheuttaa ensinnäkin riskin, että vammautuessaan ikääntyneenä henkilö ei saa tarvitsemaansa palveluita. Usein on hyvin vaikea tietää, mikä johtuu vammaisuudesta ja mikä ikääntymisestä. Pahimmassa tapauksessa vammaisen henkilö jää ilman vammaispalveluita, mutta vanhuspalvelut eivät riitä hänelle.

Vihreät vaivaiset ei pidä tarpeellisena erillistä vaikeavammaisuuden vaatimusta edes osaan tässä laista mainituista palveluista, koska se rajaa joukon palveluita tosiasiallisesti tarvitsevista ulkopuolelle.

9. 8. Arvioikaa momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

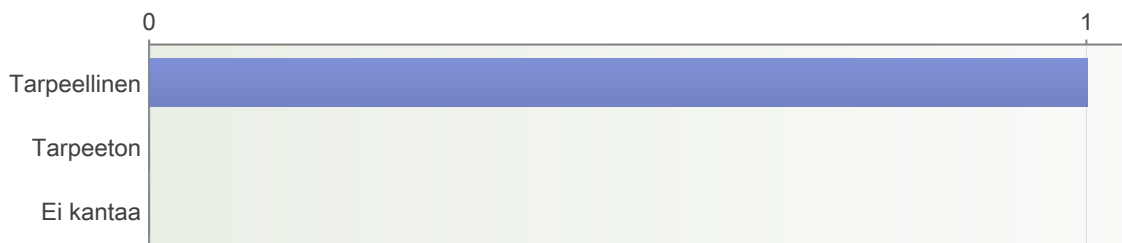
Vastaajien määrä: 1

10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

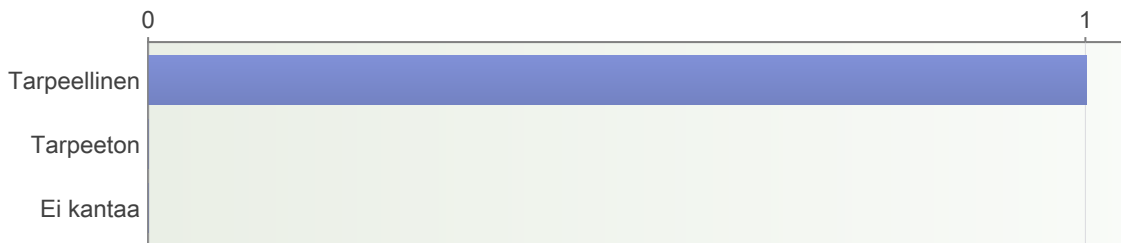
11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoa ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälässä turvataan vammaiselle henkilölle mahdollisuus käyttää itselleen sopivaa kommunikointikeinoa. Viestintä on kaksisuuntaista, joten huomiota on kiinnitettävä myös vammaiselle henkilölle annettavan tiedon ymmärrettävyyteen. Ei riitä, että vammainen henkilö voi itse käyttää hänelle sopivaa kommunikointikeinoa, vaan myös viranomaisen pitäisi käyttää kommunikaatiokeinoja, jotka soveltuvat vammaiselle asiakkaalle

14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihuoltolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassuunnitelma jää vammaispalveluissa nykyään usein tekemättä jopa silloin kun asiakas sitä itse toivoo. On hyvä, että sen tekemistä korostetaan tässä lakiluonnoksessa. Kuitenkin epäselväksi jää, sitooko suunnitelma päätöksentekijää. Maininta siitä, että palvelusuunnitelmasta ei voi poiketa muuta kuin perustellusta syystä ei selkeytä asiaa riittävästi, koska siinä ei tarkemmin määritellä, mitä perustellut syyt voivat olla.

19. 12. Arvioikaa seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Yhteensä	0	4	0	4	2

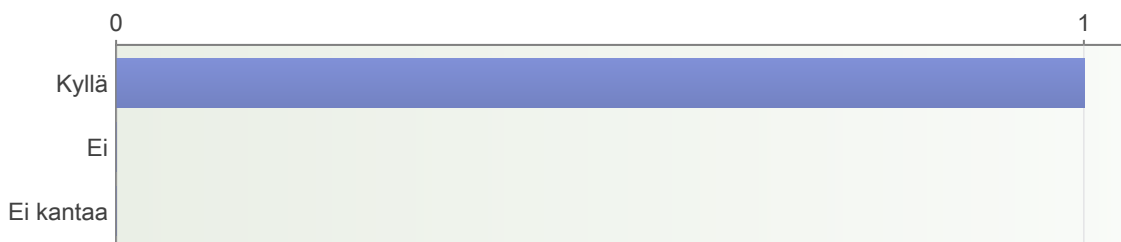
20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Vammaisen henkilön oman näkemyksen on oltava ensisijainen, kun päätetään palveluista ja niiden toteuttamistavoista. Moniammatillisuus ei ole saa johtaa siihen, että asiantuntijat puhuvat ja päättävät vammaisen henkilön ohi hänen elämästään.

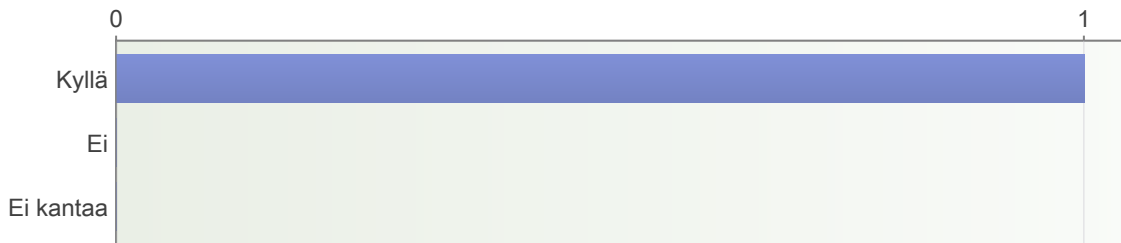
21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädettyjä muita erityispalveluja?

Vastaajien määrä: 1

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Vastaajien määrä: 1

23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Kyselyssä ei ole kohtaa, jossa voisi arvioida 7 §:n sisältöä, joten jätän kommentin tähän kohtaan. 7 §:n toinen momentti antaa maakunnalle mahdollisuuden järjestää tämän lain nojalla myös muita palveluita. Ajatus on sinänsä hyvä, koska se mahdollistaa paikallisten hyvien käytäntöjen kehittämisen. Tällainen momentti on myös nykyisessä vammaispalvelulaissa, mutta kunnat eivät ole juuri käyttäneet sitä. Tällainen avoin momentti sisältää riskin, että maakunta keksii oman palvelun ja jättää sen varjolla myöntämättä jonkin toisen palvelun. Tämä voi johtaa vammaisten henkilöiden keskinäiseen epäyhdenvertaisuuteen.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

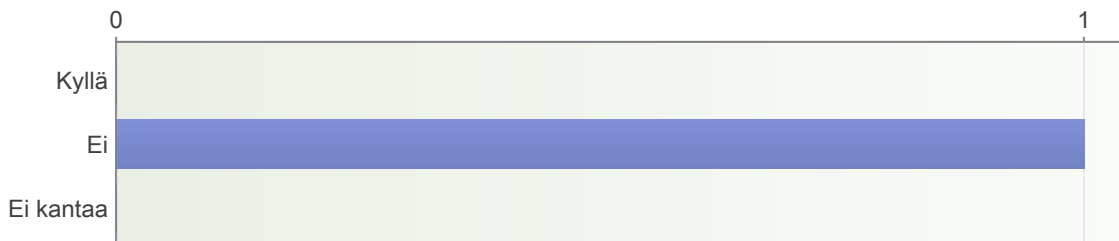
- Ehdotamme, että ensimmäisen momentin listaukseen lisätään: 4) yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

Toisen momentin voimavararajaus sulkee henkilökohtaisen avun ulkopuolelle paljon sellaisia ihmisiä, jolle se olisi tarkoituksenmukainen palvelu. Esitämme sen poistamista. Näin kriteeriksi jäisi ainoastaan henkilökohtaisen avun tarve.

Kolmannessa momentissa esitetään säädettäväksi henkilökohtaisen avun minimituntimäärää, 30 tuntia kuukaudessa. Määrä on sama kuin nykyisessä laissa. Käytäntö on osoittanut, että kunnat tulkitsevat minimin maksimiksi. On tavallista, että esimerkiksi palveluasumisyksikössä tai ryhmäkodissa asuvan vammaisen henkilön elämänpiiri jää kapeaksi, koska yksikön ulkopuolista apua ei saa tarpeeksi aktiiviseen elämään. Myös yksikön sisällä voi olla sellaisia avustamiseen liittyviä rajoituksia, että henkilökohtainen apu olisi tarpeen yksikön sisällä. Lisäksi momentissa mainitaan, että apua voidaan myöntää vähemmänkin kuin 30 tuntia, jos se katsotaan riittäväksi. Esitämme, että tämä maininta poistetaan, koska se antaa liikaa harkintavaltaa palvelusta päättävälle maakunnalle. 30 tunnin minimi ei tarkoita, ettei vammaisen henkilö voisi halutessaan käyttää henkilökohtaista apua vähemmän ja siten laskuttaa kuntaa pienemmästä tuntimäärästä, mutta se antaa kunnalle paremmat mahdollisuudet arvioida avun tarve alakanttiin.

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

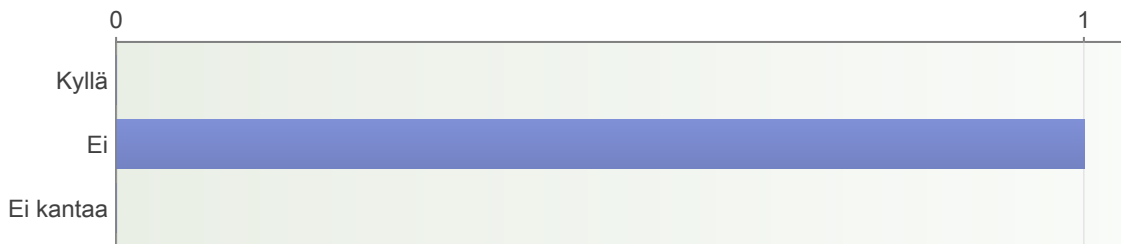
27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys on aiempaa löysempi suhteessa siihen, että vammaisen henkilön avustajana toimii omainen. Tämä on ongelmallista monesta syystä. Henkilökohtaisen avun yhtenä tarkoituksena on, että vammaisen henkilö voi olla samoissa rooleissa perheessään kuin kuka tahansa muukin perheenjäsen: vanhempi, sisarus, lapsi, isovanhempi, puoliso jne. Tämä vaarantuu, jos vammaisen henkilö on välttämättömissä päivittäisissä toiminnoissaan riippuvainen perheenjäsenen avusta ja omainen taloudellisesti riippuvainen vammaisesta läheisestään. Ruotsissa lainsäädäntö on tältä osin ollut vapaampi kuin Suomessa ja siellä esiin on tullut väärinkäytöksiä ja jopa väkivaltaa. Omaisen toimiminen avustajana pitäisi rajata tarkasti.

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- On erittäin tärkeää, että työnantajamalli säilyy muiden mallien rinnalla, sillä se turvaa vammaisen henkilön itsemääräämisoikeuden parhaalla mahdollisella tavalla. Työnantajamallissa vammaisen henkilö saa itse päättää kuka auttaa, missä asioissa auttaa ja milloin auttaa. Työnantajamalli ei sovi kaikille, eikä siihen saa ketään pakottaa. Useimmiten työnantajuuden ongelmat liittyvät siihen, ettei vammaisen työnantaja saa minkäänlaista perehdytystä ja neuvontaa työnantajuuteen liittyvissä kysymyksissä, eivät niinkään siihen että henkilö ei olisi sopiva työnantajaksi. Työnantajien tukea on vahvistettava niin, ettei kenenkään työnantajuus jää kiinni tiedon puutteesta.

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

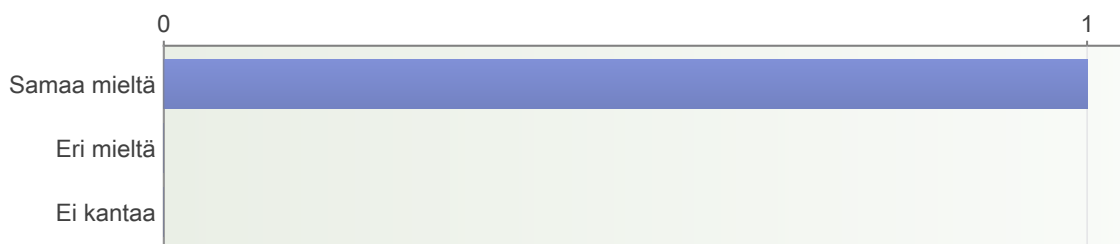
31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- On suuri pettymys, että asumisen tuessa ensisijaiseksi määritellään sosiaalihuoltolaki. Sosiaalihuoltolaissa asumisen tukipalveluihin ei olla lisäämässä mitään sellaista, joka edistäisi vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia itsenäiseen asumiseen ja henkilön omaan kotiin tuotavaan tukeen ja palveluihin. Tämä tarkoittaa, että Suomessa yleinen keskitetty asuminen erilaisissa palveluasumisyksiköissä ja ryhmäkodeissa jatkuu, eikä oikeus oman asuinpaikan valitsemiseen tosiasiasa toteudu yhtään nykyistä paremmin.

32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena palveluna.

Vastaajien määrä: 1

33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Vastaajien määrä: 1

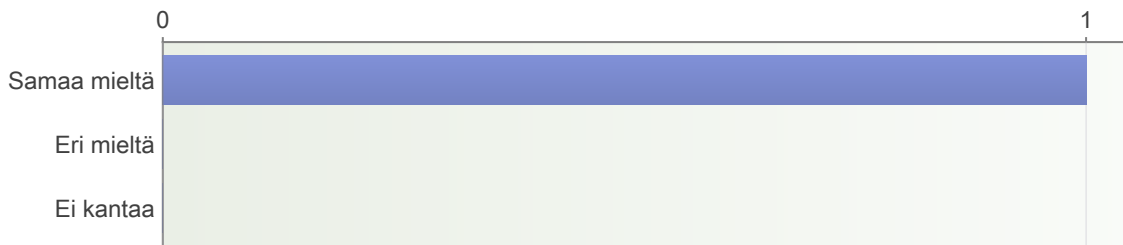
34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Vastaajien määrä: 1

35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Vastaajien määrä: 1

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Vastaajien määrä: 1

37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Vastaajien määrä: 1

- Tilanteet ovat hyvin erilaisia, joten on vaikea ottaa kantaa niihin kaikkiin. Pääsäännön pitää olla, että vammaisen lapsen kotona asumista pitää tukea kaikin keinoin. Mikäli tullaan tilanteeseen, jossa tämä ei jostain syystä voi toteutua, pitää suhdetta perheeseen tukea.

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

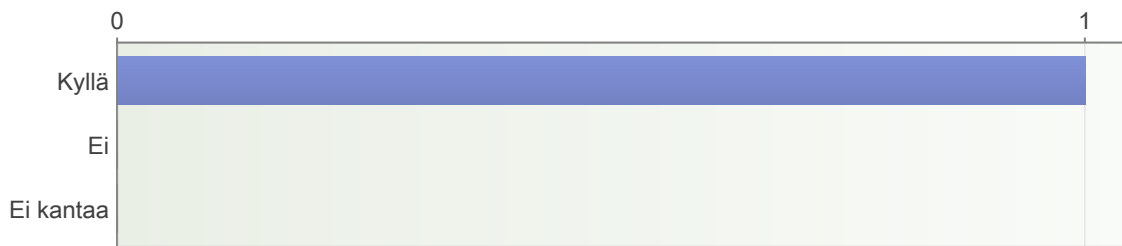
Vastaajien määrä: 1

- Esteettömyys on edellytys monen vammaisen henkilön itsenäiselle asumiselle. Yksilölliset asunnonmuutostyöt ovat välttämättömiä. Tosiasia on, että nykyihmisen elämä ei välttämättä noudata tämän lain oletusta yhdestä pysyvästä asunnosta. Erityisesti lapset, joilla on syystä tai toisesta useampi koti, kärsivät tästä säännöksestä. He eivät voi saada asunnonmuutostöitä kaikkiin koteihinsa. On vaarana, että vammaisen lapsi tai nuori voi asua vain yhdessä kodissa ja siten vieraantua muualla asuvasta vanhemmasta. Myös nykyisen työelämän kannalta on kirjaus vakinaisuudesta on ongelmallinen. Työn perässä saattaa joutua muuttamaan tai asumaan osittain erillään muusta perheestään. Vammaisten henkilöiden työllistyminen on tällä hetkellä niin vaikeaa, että sitä pitäisi tukea kaikin mahdollisin tavoin. Esitämme, että pykälään lisätään harkinnan mahdollisuus niin, että painavasta syystä asunnonmuutostöitä voidaan myöntää myös useampaan tai väliaikaiseen asuntoon.

Vammaisen henkilön yhdenvertaisuuden kannalta olisi olennaista, että asunnonmuutostyöt myönnettäisiin kaikkialle asuntoon. Nykykäytäntö on, että ne saa vain välttämättömiksi katsottuihin huoneisiin, ei esimerkiksi saunaan ja parvekkeelle. On hyvin tavallista, että asuntoihin rakennetaan huoneistokohtainen sauna, eikä saunattomia asuntoja välttämättä ole saatavilla. Tällöin vammaisen henkilö saattaa joutua maksamaan neliöistä, joita ei tosiasiallisesti voi käyttää. Perhe-elämän kannalta on erittäin ongelmallista, jos vammaisen henkilö eristetään muusta perheestä sillä, että hän ei pääse kaikkialle yhdenvertaisesti muiden kanssa.

40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Vastaajien määrä: 1

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Vastaajien määrä: 1

42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

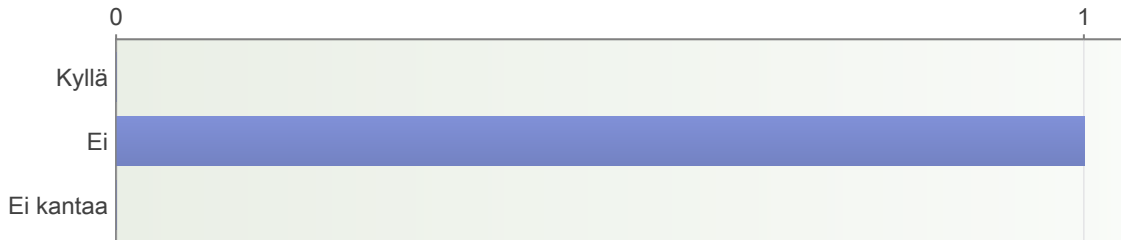

44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Esitämme, että kolmanteen momenttiin lisätään "yhteiskunnalliseen osallistumiseen".

Liikkumisen tuki on yksi keskeisimpiä vammaispalveluita. Sitä käyttää useampi ihminen kuin mitään muuta vammaispalvelua. Yksilöllinen kuljetuspalvelu edistää osallisuuden myös silloin kun vammaisen henkilö ei kykene käyttämään joukkoliikennettä. On tärkeää, että palvelut vastaavat todelliseen tarpeeseen, joka eri ihmisillä erilainen. Esimerkiksi vammaisen lapsi, jonka vanhemmat asuvat eri paikoissa, tarvitsee matkoja kaikkien vanhempiensa kotikunnassa. Aikuisella työ, opiskelu, ihmissuhde, harrastus tai luottamustoimen hoitaminen voi edellyttää liikkumista muualla kuin omassa kotikunnassa tai sen välittömässä läheisyydessä.

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys takaa vammaiselle henkilölle vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, kuten nykyinenkin laki. On käynyt selväksi, että kunnat pitävät tätäkin minimimäärää maksimina. Aktiiviselle henkilölle tämä matkojen määrä ole riittävä, vaan tarve on huomattavasti suurempi. Laki pitäisi kirjoittaa niin, että matkojen kappalemäärän sijaan keskityttäisiin todelliseen tarpeeseen vastaamiseen. Pyydämme, että laissa edellytetään, että kunta korvaa matkat pääsääntöisesti etukäteen esimerkiksi antamalla asiakkaan käyttöön matkakortin. On kuntia, joissa kuljetuspalvelut täytyy maksaa ensin itse ja ne korvataan jälkikäteen. Se ei ole kenenkään kannalta järkevä toimintatapa.

Aiemmissa tämän lain luonnoksissa esitettiin, että matkoja voisi jaksottaa eri tavoin niin, että matkojen määrä vuodessa pysyisi samana. Monet vammaiset henkilöt tarvitsevat enemmän matkoja talvella, kun bussipysäkillä pääseminen tai kadulla liikkuminen käy lumen takia mahdottomaksi. Esitämme, että jaksottamisen mahdollisuus sisällytetään lakiin.

Vammaisten henkilöiden mahdollisuudet käyttää julkista liikennettä vaihtelevat paljon asuinpaikan mukaan. Joissakin kaupungeissa esteettömiä kulkuvälineitä on tarjolla, toisissa ei lainkaan. Junien esteettömyys on parantunut viime vuosina huomattavasti, mutta pitkän matkan busseista vain yhdellä yhtiöllä on reittiliikenteessä laajasti esteetöntä kalustoa. Lainsäädännöllä tulisi ohjata liikennöitsijöitä esteettömän kaluston käyttöön nykyistä laajemmin.

Esityksen ensimmäisessä momentissa veloitetaan maakunta yhdistelemään matkoja silloin kun se on mahdollista. Matkojen yhdistely on ollut trendinä verovaroin kustannetuissa kuljetuksissa 2000-luvun alusta alkaen. Siitä on saatu hyvin erilaisia kokemuksia riippuen muun muassa alueiden koosta ja asiakkaiden määrästä. Yhdistely toimii hyvin maaseudulla kuljetuksissa, joissa henkilöt ovat menossa samaan aikaan samaan suuntaan. Kaupungeissa on ilmennyt enemmän ongelmia. Lyhyesti voidaan sanoa, että yhdistely on monen kohdalla romuttanut kuljetuspalvelujen yksilöllisyyden. Emme pidä tarpeellisena, että maakunnat suorastaan veloitetaan yhdistelemään kyytejä. Esitämme, että matkojen yhdistely jätetään maakunnan omaan harkintaan ja että vammaiselle henkilölle turvataan perustelluista syistä mahdollisuus tulla irrotetuksi yhdistelystä. Tällainen perusteltu syy voi liittyä esimerkiksi terveydentilaan, työhön, opiskeluun tai muuhun yksilölliseen tarpeeseen.

Selvitysmies Kalle Könkkölä esitti, että lakiin kirjattaisiin oikeus liikkumisen ohjaukseen myös muille kuin näkövammaisille henkilöille. Ehdotus kumpusi siitä, että kaikki vammaiset henkilöt eivät tiedä, miten joukkoliikennettä käytetään eivätkä uskalla itse kokeilla. Käytännössä liikkumisen ohjaus tarkoittaisi, että vammaiselle henkilölle opetettaisiin hänen niin halutessaan, miten joukkoliikennettä käytetään joko kokonaan itse tai avustajan kanssa. Kannatamme tätä lisäystä lakiin. Edelleen Könkkölä ehdottaa liikkumisen tukemiseksi henkilökohtaista budjettia, jonka vammaisen henkilö voisi käyttää taksin sijasta joukkoliikenteeseen. Myös tämä olisi omiaan kannustamaan joukkoliikenteen kokeilemiseen.

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Ei vastauksia.